

Nieuw fokdoel verbeterd roodbont zet in op grotere dieren en grotere binnenbekkenmaten

Helpt natuurlijke geboorten in 2035

Het stamboek voor het verbeterd roodbontras heeft een nieuw fokdoel voor 2035 gepresenteerd. Het fokken van grotere dieren en grotere binnenbekkenmaten zijn de opvallendste punten in het nieuwe fokdoel.

tekst Ivonne Stienezen video-impressie www.veeteeltvlees.nl

De jaarvergadering van het stamboek verbeterd roodbont op 21 februari was de setting voor een mondelinge toelichting van het nieuwe fokdoel van de vereniging. De belangrijkste reden voor de wijziging zijn de wensen vanuit de maatschappij voor meer natuurlijke kalvingen.

Klaas Tigchelaar van de foktechnische commissie van het stamboek lichtte tijdens de ledenvergadering in Zuidoost-beemster het nieuwe fokdoel toe (zie kader). 'Onze doelstelling is dat in 2035 vijftig procent van de stamboekdieren natuurlijk kan afkalven.' Grotere dieren hebben over het algemeen een groter bekken, waardoor een koe makkelijker natuurlijk kan afkalven. Voor vrouwelijke dieren is daarom een minimale schofthoogte in het fokdoel voor 2035 vastgesteld. Op een leeftijd van 24 maanden hebben goedgekeurde vrouwelijke

stamboekdieren dan een schofthoogte van 125 centimeter. Voor stieren was er altijd al een minimale schofthoogte, deze is op een leeftijd van 36 maanden met 4 centimeter verhoogd. De stieren moeten in 2035 een schofthoogte van minstens 137 centimeter bereiken.

Voor koeien is de gewenste binnenbekkenmaat in het fokdoel minimaal 23 centimeter hoog en 20 centimeter breed.

Lichtere kalveren

In het fokdoel is ook meegenomen dat er vitale, maar lichtere kalveren worden geboren, van ongeveer 42 kilogram. 'Dat is gedeeltelijk een kwestie van fokkerij, zoals het selecteren van dieren met een kortere draagtijd, liefst tussen de 276 en 282 dagen. Maar het is ook een kwestie van management.' Tigchelaar adviseert de leden dan ook om aan het eind van de dracht niet te eiwitrijk te voeren.

Hij benadrukt verder dat het fokdoel niet toegeeft op type en bespiering. 'Het is belangrijk om minimaal de E-classificatie van het vlees te behouden en de luxe van het ras.'

Om het fokdoel en de gestelde doelen voor natuurlijke kalvingen te behalen, adviseert de foktechnische commissie om de bekkenmaten van alle (beoogde) fokdieren vanaf 24 maanden te meten. Tigchelaar vindt het ook belangrijk dat de dieren lineair worden gekeurd. 'Zo krijgen we in beeld hoe groot de koeien zijn. We moeten scherp selecteren in het fokmateriaal en alleen de ruimste dieren gebruiken. Desnoods via gesekst sperma en eventueel zelfs via embryotransplantatie.' Ook benadrukt hij het wegen van de kalveren bij de geboorte.

Voorzitter Johan van de Ven complimenteert de foktechnische commissie met het werk dat ze heeft verzet. 'Hiermee kunnen we een grote stap maken. En dat is niet voor niets, we krijgen van Dijkstra tot 2018 om ons mooie ras te behouden. Maar ik roep jullie allemaal op om daar samen aan te werken, want we moeten samen laten zien dat we een fokverbod willen voorkomen.'

Geboortegegevens

Vanuit de zaal kwamen vragen waaruit bleek dat veehouders zich zorgen maken over het groter worden van de koeien. 'Passen die grotere dieren nog wel in onze stal? Wil de slager dat grotere karkas wel afnemen?' Tigchelaar pareerde deze vragen vastbesloten: 'In elke branche heb je te maken met veranderingen die van buitenaf komen, daar heb je mee te dealen. Natuurlijk vraagt het de nodige investeringen, voor huisvesting of voor de slaggers, maar daarvoor hebben we wel twintig jaar de tijd.'

Ook kwamen er diverse vragen uit de zaal over registratie van kenmerken, zo-

Klaas Tigchelaar: 'Deze koe is klaar voor 2035'

Op het bedrijf van Klaas Tigchelaar, lid van de foktechnische commissie van het verbeterd roodbontrasamboek, beviel onlangs een vijfjarige verbeterd roodbont op de natuurlijke manier. Tigchelaar filmde de blijde gebeurtenis en deelt het filmpje op de website van VeeteeltVlees. De bewuste koe, Rixt (v. Carlo van Veerhuis), had op vierjarige leeftijd een bekkenmaat van 21,5 hoog bij 19,5 centimeter breed. Tigchelaar heeft bewust gestuurd op een natuurlijke bevalling. 'Ik wist dat ze ruim bemeten is, ik heb haar geïnsemineerd

met gesekst sperma van Gertinus en heb haar toen ze binnenkwam alleen maar met hooi en een mineralenblok gevoerd.' Ook hield Tigchelaar de drachtlengte precies bij. 'Op dag 280 heeft Rixt gekalvd. Mijn gevoel zei dat het kon en na veel voelen en overleg met de dierenarts hebben we besloten te gaan trekken.'

Op het filmpje op www.veeteeltvlees.nl is te zien dat het kalf van 50 kilo binnen twee minuten was geboren. 'Deze koe is klaar voor 2035. Als het kan, is dit toch zoveel mooier dan een keizersnede.'

Fokdoel verbeterd roodbont richting 2035

Het stamboek verbeterd roodbont wil richting 2035 meer dieren natuurlijk laten kalven en wil dat bereiken door:

- een groter dier te fokken met de juiste verhoudingen;
- de dieren aan vereiste schofthoogtematen te laten voldoen;

- koeien met binnenbekkenmaten van minstens 23 cm hoog en 20 cm breed;
- te zorgen dat er vitale kalveren worden geboren van circa 42 kg;
- te streven naar een kortere draagtijd, tussen 276 dagen en 282 dagen;
- dieren te fokken met behoud van rasty-

- pe, bespiering en slachteigenschappen;
- dieren te fokken met goed beenwerk, fijn van structuur, droog en krachtig;
- koeien die op tweejarige leeftijd een kalf kunnen grootbrengen;
- koeien te fokken met goede moedereigenschappen.

50 procent natuurlijke geboorten in 2035, dat is de inzet van het nieuwe fokdoel

als geboortegewicht en bekkenmaten van stieren. Guus Laeven, voorzitter van de Federatie Vleesveestamboeken, nam hierover het woord. 'Het is belangrijk om goede cijfers te hebben. Bij een klein ras als verbeterd roodbont, waarbij ook nog eens veel wordt gewerkt met natuurlijke dekking, zijn er minder cijfers beschikbaar, waardoor de betrouwbaarheid lager is. Maar als veehouders kunnen jullie wel meehelpen door goede gegevens door te geven. Daarvoor hoeven geen nieuwe systemen in het leven te worden geroepen, dat kan gewoon via de bestaande systemen. Maar het is aan ons om het goed te gebruiken.' Laeven riep op om geboortegegevens van kalveren zo nauwkeurig mogelijk door te geven.

Trofee breedste bekken

Toen het over het inzetten van stieren met ruime bekkenmaten ging, kwamen er weer vragen uit de zaal. Iris Kolkman, dierenarts en ervaringsdeskundige op het gebied van bekkens meten en bekkenmaten, legde uit: 'Net zoals bij alle zoogdieren zijn de binnenbekkenmaten van de mannelijke dieren kleiner dan die van de vrouwelijke dieren. Omdat er nog niet heel veel gegevens zijn over de bekkenmaten bij de verbeterd roodbonstieren, weten we niet wat het gemiddelde is. Voor nu is het belangrijk om de stieren met de grootste bekkens te selecteren. Want we weten wel dat zij grotere bekkens doorgeven aan hun dochters.'

Om het meten van bekkens van de verbeterd roodbonstieren te stimuleren, worden de kosten voor vijftig procent gesubsidieerd. Het stamboek zet Henk de Bruin in om de bekkens te meten. Hij heeft een bedrijf in dienstverlening in onder meer ki en drachtcontrole en is dus bekend met het inwendige van de koe.

Het stamboek heeft ook nog een extra stimulans in het leven geroepen, een trofee voor het breedste bekken, zowel voor stieren als voor koeien. In 2014 werden de breedste bekkens gemeten op het bedrijf van Jaap van Beukelen. |